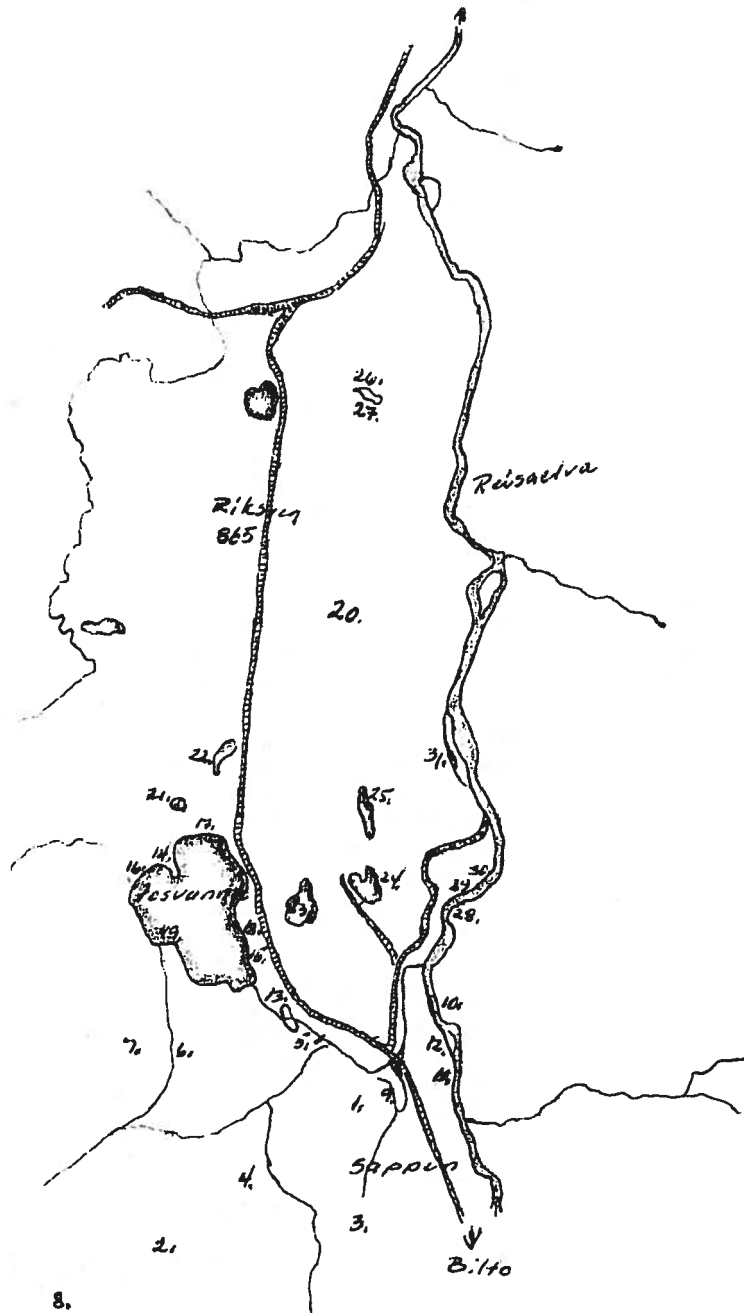

Finske stedsnavn ved Sappen

Ved Einar Elvestad

Det er ikke min mening å lage en vitenskapelig utgreiing om finske stedsnavn i Nord Troms. Jeg skal friske opp navn som ennå er på folkemunne, men ikke mere er i daglig bruk. Disse vil, om det ikke blir gjort noe, forsvinne med generasjon vi hører til. Hvert navn har sin egen historie og historiske verdi. Jeg håper denne lille samlingen vil skape interesse for å ta vare på gamle navn. La dette være en oppfordring til alle som kjenner til finske navn. Noter dem ned! Vi vil samle dem slik at de kan bli bevart for etterslekten.

Finske navn er, i forhold til norske, som regel konkrete, substantiver. Navnet forteller hva stedet er, ofte bundet til en person. De norske er som regel fantasi, med personer, begivenheter o.a. som opprinnelse. Til en sammenligning er samiske navn som regel beskrivende. Det vil si navnet forteller hvordan landskapet ser ut.

Så en del navn fra Nordreisadalen - nærmere bestemt Sappen fra Joselva til Bergskogvannet (se kart-skissen).

1. Pillinitu - stråslåtta. Her vokser ennå vilt strågress i nærmere en meters høyde.
2. Vankanitu - dalslåtta. Slåtta straks nedenfor Josdalen
3. Kalinitu - bladslåtta. Mye bladgress.
4. Sjelkanitu - Jeg har ikke funnet ordet "sjelka" i noen ordliste, men det har sin spesielle opprinnelse. I denne slåtta ble det ikke brukt hesjer. Gresset ble hengt til tåk på kvist og ungtrær som ble bøyd ned. De grenene som gresset ble hengt på ble kalt "sjelka".
5. Hevosensilta - hestebrua. Denne brua som ga stedet navn, kunne bære en hest i motsetning til de bruene som bare var beregnet for folk.
6. Patuäijä - I Joselva ble det før brukt ruse etter røye og ørret. Til denne ble det bygget en dam, på finsk "patu". Når denne dammen bodde en gubbe, "patuäijä".
7. Pauntakus - bak dammen = området bak dammen.
8. Karhutieva - bjørnbakken. Høydedraget på sørsida av Josdalen. I skogen var bjørn vanlig for 50 år siden.
9. Ämmäniemi - kjerringneset.
10. Pakanen - kulde (frost) Navnet på et stryk nedenfor Sappen. Stryket er åpent størstedelen av vinteren. Mye frostrøyk. Føles sviende kaldt på elva her om vinteren
11. Pakasenäijä - frostkallen. Her ved elva bodde en gubbe som fikk dette navnet
12. Pakasenkorva - frostøra.
13. Savijärvi - leirvannet. Lite tjern nedenfor Sappen - grønn bunn.
14. Honkaniemi - tørrfurneset i Josvannet.
15. Kotaniemi - gammeneset i Josvannet. Her har det stått en gamle, sannsynligvis en fiskerbu.
16. Nitustaffo - slåttestøa. Stedet hvorfra det var ført for med båt over vannet. På nordsida av vannet var det gamle skogsslåtter.
17. Jänkastaffo - myrstøa. Ei stø hvor ei myr ender i vannet.
18. Skaniastaffo - Skaniastøa. Ei båtstø hvorfra grube-selskapet Skania for en del år siden fløtet tømmer.

19. Luhtamukka - luhta = siv og mukka = bukt.

Siv ble kalt "senna" som var brukt i komagene før. Komager var det utmerkede fottøyet en tidligere brukte i Nordreisa.

Når akkurat denn**er** bukt**er** av flere fikk navn, var det vel fordi folk hentet "senna" til komagene sine herfra.

20. Lintuvara - fuglefjellet. Her var det mye storfugl, tiur og røy. Det er ikke tvil om at det er disse som har gitt dette høydedraget nedenfor Sappen navn. Her foregikk mye spilljakt.
21. Kirnujärvi - kjernevann.
22. Matinjärvi - Matisvannet. Mattis har i flere år hatt tjæremile ved dette vannet.
23. Haukijärvi - gjeddevannet. Hvorfor dette vannet heter Gjedddevannet er ikke godt å forklare. Jeg kjenner ikke til at det her noen gang er tatt gjedde - kanskje en gjedde har funnet veien hit fra gjeddenvanna ovenfor Bilto. En enslig stor gjedde tatt i dette vannet kan være nok til å gi vannet navn.
24. Mallopekanjärvi - et lite tjern nord for Sappen. Mallo hadde en sønn, Pekka. Disse bodde i Røieldalen. Pekka hadde tjæremile ved dette vannet. Herav navnet. Norges Geografiske Oppmåling har på de nye kartene prester å fornorske navnet til "Badevannet". Klinger ikke det gamle navnet best i et område med gammel, finsk besetting? Jeg håper navnekonsulentene i NGO slutter å modernisere og "fornorske" gamle stedsnavn. En kunne nevne en rekke eksempler på "radbrekking" av navn.
25. Pitkäjärvi - langvannet.
26. Mustajärvi - svartvannet. Et vann dypt nede i en mørk senkning i terrenget i dennordre delen av Lintuvara med et høyt flåg på sørsida. Flåget heter Haukatieva
27. Haukatieva - høkbakken
28. Pasinkorva - basøra. Hvordan er dette navnet oppstått? Navnet er gammelt. Hvorfra er uttrykket "bas" kommet?
29. Hannumatinjorma - Hannumatinsneset. (Hannumatinsneset).
30. Hannumatinnitu - hannumatisslåtta. Slåtta på neset.
31. Birropekansari - Birropederholmen. Peder ~~også~~ kalt Birropeder hogde brendsletta på denne holmen en hell ~~gda~~ dag. Etter ~~den~~ det her.

Einar Elvestad